

SYCHRAVÉ JITRO

*Kohoutek Petrův zakokrhál k ránu,
ustydl popel, Petr procitá,
spí velekněz, políček dali Pánu,
a naplivali se naň dosyta*

*Pro vodu děvečka jde, ještě spánkem skleslá,
vyděšena je na zdi mátohou,
jež unikajíc, zdvihá jako vesla
pout stíny na rukou i na nohou.*

*Ledový větrík opuštění vane,
kokrhá kohout, krutý pták,
pes očmuchává Dřevo uchystané,
pak nohou trhne, ale nechá tak.*

*Pes vyštěkne, na blízký den se ježí,
v dál utíká, kam nevěda.
Svit plachý plá na pokušení věži,
tvář Pátku pobledá.*

Bohuslav Reynek

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 20 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 15. 11. 2017

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- určuje ověřovateli zápisu RNDr. Zdeňka Macháta a Helenu Zezulovou,
- bere na vědomí zápis z jednání Rady městyse č. 54–58,
- schvaluje zástupce do školské rady Mgr. Zdeňka Smrčka a p. Josefa Ondráčka,
- bere na vědomí zprávu finančního výboru a rady městyse,
- ukládá zpracovat Návrh rozpočtu městyse Budišov na rok 2018 dle z. č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, zodpovídá finanční výbor, účetní, termín do 27. 11. 2017,
- schvaluje akce – dokončení výměny oken v budově mateřské školy, částečné výměny oken v budově č. p. 356 a záměr rekonstrukce chodníků,
- schvaluje složení inventarizačních komisí,
- schvaluje, aby neproběhl prodej pozemku a pozemek se nechal veřejně přístupný.
- schvaluje nákup pozemku p. č. 3547/27 v k. ú. Budišov o výměře 1100 m² za cenu 25 Kč/m²,
- schvaluje prodloužení účinnosti Smlouvy o koupi nemovité věci uzavřené dne 08. srpna 2017, a to z původního data 31. 10. 2017 na 31. 12. 2017. Zastupitelstvo pověřuje starostu podpisem dodatku prodlužující uvedený termín,
- ukládá radě městyse ukončit nájemní smlouvu na dům č. p. 353, a to včetně pozemku č. 3524/96 o výměře 210 m² uzavřenou dne 22. 03. 2014 neprodleně po vypršení lhůty pro využití předkupního práva a dohodnout převzetí nemovitosti,
- schvaluje Kupní smlouvu mezi městysem Budišov a vlastníkem předkupního práva v případě, když v daném termínu tohoto předkupního práva využije,
- ukládá písemně vyzvat právního zástupce společnosti Bono Publico k jednání, zodpovídá Ing. Boček, termín do příštího jednání zastupitelstva.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Usnesení č. 21 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 14. 12. 2017

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo městyse:

- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- určuje ověřovateli zápisu Pavla Tesaře a Mgr. Zdeňka Smrčka,
- schvaluje Rozpočet na rok 2018 jako vyrovnaný ve výši 19 200 000 Kč,
- schvaluje Střednědobý výhled rozpočtu na roky 2019 a 2020,
- schvaluje odměny neuvolněným zastupitelům s platností od 1. 1. 2018.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Dvojí poděkování starosty

První poděkování starosty městyse patří panu Milanu Košovi za nápad i realizaci myšlenky kluziště u fotbalového hřiště. Četnost návštěv v mrazivém počasí konce února svědčí o tom, že to byl výtečný nápad, a my jsme rádi, že jsme mohli tuto aktivitu podpořit, ovšem ještě jedno poděkování patří autorovi a realizátoru nápadu.

V minulém Budišovském zpravodaji jsme si mohli přečíst o návratu sousoší Svaté Rodiny na své původní místo. Památkáři v podstatě nebyli proti, jen měli důrazný požadavek, aby dílo chránila před povětrnostními vlivy stříška. Druhé poděkování starosty městyse tak patří uměleckému kováři panu Jiřímu Klímovi ml., který se toho úkolu ujal a podařilo se mu spojit funkčnost ochranného prvku s umělecky zdařilým

dílem dávného sochaře a perfektní prací restaurátora, akad. sochaře Petra Váni. Jak se podařilo spojit funkční dílo mladého tvůrce s prací renomovaného umělce, to si můžeme všichni prohlédnout před zámeckým parkem.

Petr Piňos, foto Karel Pavlíček

Opravy zámecké kaple

Zástupcům městyse se podařilo zajistit prostředky na obnovu historicky hodnotné výmalby kaple v Budišovském zámku. Dotace 150 000 Kč poskytne Kraj Vysočina, Z Ministerstva kultury dostaneme 110 000 Kč a na spoluúčást městyse zbude „pouze“ 47 000 Kč. Proběhne obnova fresek a jejich nasvícení, což naváže na předchozí náročné zajištění vazby střechy a propadajícího se stropu kaple. Městys tak nenechá chátrat umělecké poklady ve svém objektu.

Rada městyse Budišov

Výměna oken pokračuje

Zástupci městyse rozhodli i o výměně oken v mateřské škole. Ta již brzy bude dokončena a bude pokračovat postupně na všech budovách ve vlastnictví městyse, kterých není málo. Jedná se např. o druhou polovinu domu čp. 356 (lékaři), bytový dům čp. 110, byt v budově MŠ, hasičskou zbrojnicí i s hostincem U Floriánka.

Rada městyse Budišov

Budišovské osmičky 2018

Letošní český kalendář výročí se hemží osmičkami – 1918, 1938, 1948, 1968 aj.

I Budišov má v tomto roce své osmičky, ne tak slavné (i neslavné) a přelomové, ale nikoliv bezvýznamné (alespoň pro nás).

480 let od povýšení Budišova na městečko oslavíme 14. září,

Budišovské dýňobraní letos proběhne na dvacetiletém parketu Pod Hrázkou – slavnostní uvedení do provozu proběhlo tehdy 26. září.

Před 70 lety začal 30. října vysílat v Budišově místní rozhlas,

2. listopadu uplyne 50 let od vzniku junáckých oddílů v Budišově při besedě o junáctví a 8. prosince před 140 lety byla založena farní knihovna pro lid.

O 110 let dříve byla založena farní matrika zemřelých a 220 let již jsou tady Míhoukovice.

Tolik stručně k historii.

Určitě nějaké oslavy budou. Chystá se něco na oslavu výročí povýšení na městečko, spojené asi s již tradičním zámekem jinak. Kdy a co se bude dít, se určitě dovíme. To si ale budeme muset koupit (nebo najít na webu) příští Budišovský zpravodaj.

Ladislav Dokulil

ZPRÁVY

Tříkrálová sbírka v budišovské farnosti 6. 1. 2018

rok:	2018		rok:	2017	
obec	Kč	na obyv.	obec	Kč	na obyv.
Budišov	33 234	27,88	Budišov	26 132	21,81
Hodov	15 650	50,16	Hodov	15 510	49,87
Kamenná	14 505	68,42	Kamenná	12 450	59,29
Nárameč	11 268	32,57	Nárameč	9 770	28,16
Studnice	7 250	51,06	Studnice	6 770	47,34
Rohy	4 740	42,32	Rohy	4 605	40,75
farnost	86 647	37,41	farnost	75 237	32,40
Kojatín	5 105	58,68	Kojatín	4 440	55,50
Valdík	3 365	32,99	Valdík	2 800	26,17
CELKEM	95 117	37,97	CELKEM	82 477	32,87

V boční lodi si mohli koledníci prohlédnout nový betlém od Františka Netrdy ze Studnic

Prezidentské volby v Budišově

Budišov 13. 1. 2018, volební účast 66,46 %	Budišov	okres	kraj	ČR	
hlasy	%				
Ing. Miloš Zeman, SPO	322	50,00	45,20	42,21	38,57
prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c., bezp.	125	19,40	22,59	24,53	26,60
Mgr. Pavel Fischer, bezp.	82	12,73	11,50	11,80	10,23
MUDr. Bc. Marek Hilšer, Ph.D., bezp.	44	6,83	8,53	9,00	8,83
Mgr. Michal Horáček, Ph.D., bezp.	29	4,50	6,83	7,01	9,18
Ing. Mírek Topolánek, bezp.	25	3,88	3,15	3,18	4,30
RNDr. Jiří Hynek, REAL	8	1,24	1,25	1,19	1,23
Mgr. Petr Hannig, Rozumní	8	1,24	0,56	0,58	0,56
Ing. Vratislav Kulháněk, Dr. h. c., ODA	1	0,15	0,37	0,45	0,47

2. kolo prezidentských voleb v Budišově 27. 1. 2018 (účast 72,28 %):

Miloš Zeman – Jiří Drahoš 452 : 252 (64,20 : 35,80 %)

II.kolo 26. 27. ledna (vybrané obce a města %)

Obec	Miloš Zeman	Jiří Drahoš	Účast
Budišov	64,20	35,80	72,28
Nárameč	60,49	39,51	73,84
Hodov	61,17	38,83	77,82
Kamenná	56,72	43,28	73,77
Pyšel	62,50	37,50	71,20
Studnice	57,78	42,22	73,77
Rudíkov	59,04	40,96	76,15
Rohy	54,79	45,21	70,19
Smrk	77,48	22,52	69,27
Vladislav	68,81	31,19	74,92
Trnava	56,33	43,67	71,06
Kojatín	57,63	42,37	79,73
Pozďatín	66,36	33,64	81,06
Tasov	49,27	50,73	67,52
Zahrádka	70,32	29,67	79,82
Velké Meziříčí	56,46	43,54	71,60
Třebíč	54,56	45,44	69,84
Náměšť nad Oslavou	63,31	36,69	70,87

Chovatelé hodnotili

Dne 16. února se v prostorách restaurace U Kazdů uskutečnila výroční schůze místních chovatelů. V samotném začátku bylo vzpomenuáno dvou zemřelých obětavých členů z řad budišovských chovatelů, a to Ing. Zdeňka Sladkého a Aloise Sedláka. Poté Josef Valíček, jenž byl přítomen za okresní svaz chovatelů, seznámil přítomné s novinkami a plánem činnosti okresního svazu pro tento rok.

Z výroční zprávy vyplynulo, že se chovatelé věnují šlechtitelské činnosti a pořádání výstav a účastní se výstav v okolí. Dále se věnují udržování chovatelského areálu v Budišově. V minulém roce se jednalo především o výměnu oplocení a opravu střechy pokladní budky, kterou poničila větrná smršť.

Chovatelská výstava pořádaná v rámci budišovské pouti byla hodnocena kladně. Prodal se 311 vstupenek a 61 katalogů. Vedle vystavených zvířat měla velký ohlas i tombola a velkým zpestřením byla soutěž v kokrhání kohoutů.

Do letošního roku čekají chovatele dokončovací práce na oplocení areálu a výměna oken, která volají po opravě. I když se většina prací provádí svépomocí, bez finanční pomoci by nebyly proveditelné. Zde by mohli pomoci sponzoři, kteří chovatelům fandí...

V současné době má organizace 20 členů, z loňských nově přihlášených vydržel jeden. V letošním roce se přihlásil nový člen, který se zabývá chovem králíků a exotického zvířectva.

Vzhledem k tomu, že na výroční schůzi byla přítomna nadpoloviční většina členů, mohlo se přistoupit k volbě nového výboru na pětileté období. Do tříčlenného výboru byli zvoleni: Ing Jaromír Dobrovolný, Dušan Kresan a Martin Novák. Předsedou byl zvolen

Ing. Jaromír Dobrovolný. Do jednotlivých odborností byli zvoleni: za holubáře Miroslav Novotný, za drůbež Bohumil Durda a za králíky Jaromír Hort.

V diskusi vystoupil jeden ze zakládajících členů organizace Vladimír Musil a zavzpomínal na dobu, kdy se s velkým osobním nasazením členové věnovali šlechtění svých zvířat a aktivně se podíleli na pořádání výstav a jejich činnost vyvrcholila stavbou nového chovatelského areálu.

Pokračovat v činnosti bylo přáním všech účastníků výroční schůze a mělo by být přáním všech, kdo mohou chovatele jakkoliv podpořit.

Karel Pavlíček

Stříška nad sousoším sv. Rodiny

Podmínkou pro navrácení restaurovaného sousoší sv. Rodiny na původní místo bylo umístění stříšky nad tímto sousoším, která by je chránila před nepříznivým počasím. Dne 19. února tohoto roku byla podmínka splněna.

Stříšku podle návrhu akademického sochaře Petra Váni, který současně sousoší sv. Rodiny restauroval, zhotovil mladý umělecký kovář Jiří Klíma z Budišova

foto Jana Pavlíčková

Válka v Budišově

Touha po míru se dá řešit různě. Vladimír Renčín, jehož karikatury jsme snad všichni kdysi sbírali, navrhuje originální způsob. Vzpoura žen se nakonec dá úspěšně řešit, pokud nastane současně na obou stranách barikády. Ale zkuste se jít na to podívat.

Budišovští ochotníci měli delší pauzu, aby se vzeplali k mohutnému výkonu. Chvála může vypadat jako účelová, ale nedá se jí opět vyhnout. Kdoví co by řekl kritik, ale představení bylo především pro diváky – a ti to na premiéře dali dostatečně najevo po každém úspěšném výstupu, no a při poslední oponě stáli snad všichni.

V tomto představení se také potvrdila stará pravda, že není malých rolí. Rolička Spart'an se z „čurdy“, spočívající v pouhém přeběhu scény, stala „kládou“, pokud byl herec oblečen v rudém dresu, zvláště po nedávném „výkonu“ stejnojmenných hokejistů.

Ladislav Dokulil

Budišov sobota 11. března, neděle 12. března 2018:

Vladimír Renčín, Jindřich Brabec, Hana Čiháková: NEJKRÁSNEJŠÍ VÁLKA

Režie Zdeňka Maloušková, hudební režie Karolína Maloušková

Text sleduje Ivana Štolová, zvuk a osvětlení Pavel Starý, hudební spolupráce Iveta Stará

Radní: Jarmila Ujčíková

Thukid: Jiří Marek

Lukianos: Jiří Kazda

Heybalidés: Tomáš Klištinec

Julián: Martin Bárta

Damianos: Miroslav Voborný

Vydridos: Drahomír Maloušek

Cecilios, Spart'an: Tomáš Rudolecký

Phoebé: Karin Talábová

Lysistrata: Karolína Maloušková

Myrtyla: Kristýna Robotková

Andria: Kamila Košová

Erodiké: Drahomíra Maloušková

Xaverie: Milada Suchánková

Kalonika: Marie Tesařová

Kdo neviděl, ještě má šanci (KD – kulturní dům):

7. 4. v 18.00 KD Čikov (Jasenice)	8. 4. v 16.00 KD Kamenná;
21. 4. v 18.00 Katolický dům Troubsko	22. 4. v 16.00 KD Oslavice;
14. 7. v 20.30 koupaliště Rokytnice	9. 9. v 16.00 KD Měřín;
23. 9. v 16.00 KD Netín	7. 10. v 16.00 KD Stařeč;
20. 10. v 18.00 velký sál Jupiter Club Velké Meziříčí	

<http://www.dsb.unas.cz>

foto Stanislav Bačák

Z HISTORIE

Pětitřídní obecná škola v Budišově

Část školská. – Škola v Budišově připomíná se ve farní kronice již r. 1662. Měla tehdy 12 žáků. Na nynějším místě stála od r. 1819 a byla jen v přízemí a jednotřídní. Kdy postavena na poschodí, nelze udati. R. 1850 vyhořela a rok nato rozšířena na dvoutřídní. R. 1872 dosud příškolená obec Nárameč vystavěla si svoji školu a za čtrnáct let dosud příškolený Valdíkov přidělen do Hostákova. R. 1884 byla škola v Budišově rozšířena na trojtřídní, dosavadní školní budova zbořena a na téměř místě postavena nová budova jednopatrová se třemi třídami a bytem pro nadučitele. Ku rozšíření školy zakoupena dvě sousední stavení. Starostou byl tehdy Josef Pavlíček, rolník č. 16, předsedou místní školní rady Emil Silvestr, ředitel velkostatku a správcem školy Jan Tvarůžek. Plány zhotovil Jaroslav Herzán z Třebíče. Celkové vydání při stavbě činilo dvanáct tisíc pět set devadesát devět zlatých. R. 1900 otevřena čtvrtá třída a škola stála se čtyřtřídní a za pět let zřízena při druhé třídě zatímní pobočka, která stabilizována a od r. 1924 škola organisována jako pětitřídní.

R. 1923 byla část obecního domu na náměstí zbořena a postavena tu nedostávající se jedna třída a byt pro řídícího učitele nákladem sto šedesáti devíti Kč. Plány sestavil Jaroslav Herzán z Třebíče a stavbu provedl týž s Josefem Mikyskou, stavitelem z Rudíkova. Starostou byl Jakub Pavlíček, rolník čís. 16, předsedou místní školní rady Antonín Tesař, rolník čís. 8 a správcem školy František Honz.

Nyní jsou příškoleny obce: Studnice a Kojatín. V Budišově tvoří jednu obec Mihoukovice.

Stará škola stojí na náměstí u silnice vedoucí k Třebíči a jest průčelím k jihu. Jest to budova jednopatrová mající dole dosti prostrannou síň a dvě třídy, nahoře též dvě třídy. Mezi oběma třídami v prvním patře je malý kabinet. Každá třída je přiměřeně prostorná se čtyřmi velikými okny. V zimních měsících v dolních dvou třídách bývá přes to tmavo. Vedlejších místností dosud není. Druhá školní budova je na náměstí vedle hasičské kůlny. Je v ní jedna třída a byt pro řídícího učitele. Třída je dosti velká a světlá. Byt řídícího učitele má svůj zvláštní vchod a skládá se z kuchyně a dvou pěkných pokojů. Ve staré škole jest v síni pumpa, již se čerpá voda ze studně ve sklepě. Nedaleko školy je školní zahrada a zahrada řídícího učitele. Je bez vody, na straně jižní obklopena vysokou farní zdí a k severu otevřena. Pole není. Vlastní hřiště škola nemá, ale používá hřiště sokolského.

Pomůcky umístěny jsou v sedmi skříních. V kabině je velká nová skříň pro pomůcky fyzikální, na chodbě jedna skříň pro přírodopis, jedna na učebnice, ve čtvrté třídě pro nerostopis, v první třídě dvě skříně pro archiv, učitelskou knihovnu a žákovskou knihovnu, v druhé třídě pro přírodopis. Pomůcek je přiměřené množství. Učitelská knihovna má dvě stě třicet osm svazků, a žákovská dvě stě padesát sedm, učebnic pro nemajetné žáky jest dvě stě. Škol má šicí stroj a příruční lékárníčku.

Koncem školního roku 1924–25 bylo 97 chlapců, 87 děvčat, celkem 184 dětí. Začátkem školního roku 1925–26 bylo 94 chlapců, 76 děvčat, celkem 160 dětí, všichni náboženství římsko-katolického.

Bývalá budova školy (později národní výbor, nyní obytný dům)

Bývalá budova školy (později pošta, nyní obytný dům)

Koncem školního roku 1924–25 zde působili: říd. uč. Fr. Honz, učitelé K. Nováček, R. Kratochvílová, M. Schäfer a O. Honzová. Poslední odešla začátkem škol. roku 1925–26 do Pyšela, během škol. roku odešla dále R. Kratochvílová do Vel. Meziříčí a nově zde ustanoveny Svatava Šofrová a Libuše Honzová. Ženským ručním pracím vyučuje M. Tvarůžková, katol. náboženství farář P. Kratochvíl.

Řídící učitel František Honz staral se o přístavbu nové školy, která roku 1923 byla provedena. Pečuje o rozmnožení pomůcek, žákovské i učitelské knihovny. Jest knihovníkem obecní knihovny a knihovníkem odboru Národní jednoty, jednatelem Národní jednoty a místní osvětové komise, jednatelem, pokladníkem a vzdělavatelem hasičského sboru. Karel Nováček je starostou a vzdělavatelem Sokola.

Místní školní rada v Budišově má devět členů. Za učitelstvo jsou: František Honz, Karel Nováček, Mořic Schäfer. Za občanstvo: předseda František Hladký, rolník, František David, domkař, František Šula, domkař, Jaroslav Pospíšil, kaplan, František Krejčí, rolník, Josef Chyba, rolník. Scházejí se pravidelně počátkem každého měsíce. Školní rozpočet na r. 1926 činí dvanáct tisíc devět set šestnáct Kč.

Letos postarala se místní školní rada o novou studni pro novou školu, šicí stroj, kuchyni, upravití záchody a dvorek při staré škole, opravití lavice, okna, podlahy, síň, chodby i celý zevnějšek staré školy. Školní plat byl zrušen r. 1906.

Příznivcem školy byl nadučitel Jan Tvarůžek, který ve snaze pomoci chudým dětem, založil v r. 1888 školní nadaci s jměním pěti set tří zlatých, jež po převratu má název „Školní nadace Tvarůžkova“. Obnos jmenovaný shromažďoval po více let tím, že sbíral léčivé byliny, sušil a prodával, i sbírkami peněžitými mezi občany. K této nadaci dále přispěli: Dr. Richard Baratta dvě stě K, Výpomocný spolek „Včela“ dvě stě K, z pozůstalosti Emanuela Pöttinga-Persinga čtyři sta K, Dr. Richard Baratta tři sta K, odkaz Emila Silvestra, ředitele velkostatku čtyři sta K, spolek „Včela“ po svém rozpuštění tisíc pět set K. Nynější jmění činí čtyři tisíce šest set šedesát Kč, čtyřicet pět h. Z úroků tohoto obnosu podělují se nemajetné děti potřebami školními.

Budišovská škola zúčastnila se výstavy. Vystavovala ruční práce chlapecké i dívčí, výkresy a slohové práce. Z chlapeckých ručních prací vystavovány byly práce z hlíny, asi šedesát kusů. Z pátého školního roku vystavovány slaměné rohožky, proutěný koš, práce z lepenky. Ze šestého až osmého školního roku většinou práce lepenkářské, jako kříže, rámečky, krabice, podložka pod teploměr – celkem šedesát čtyři kusy. Výkresů vystaveno sedmdesát pět, předmětů z ženských ručních prací bylo čtyřicet šest kusů. Místní školní rada věnovala předem na výstavu třicet Kč. Výstavu navštívilo sto osm žáků se svými učiteli a předsedou místní školní rady Antonínem Tesařem. Několika nejhudším zaplatila cestu místní školní rada. Také výstavu navštívilo z Budišova více rodin z řad inteligence. Na výstavě byly zakoupeny místní školní radou četné pomůcky.

Obec. – Budišov s Mihoukovicemi tvoří jednu politickou obec. Katastr Budišova s Mihoukovicemi činí 13 020 ha, z čehož skoro polovice náleží místnímu velkostatku. Při pozemkové reformě přiděleno bylo dosud od velkostatku budišovského čtyřiceti pěti občanům a obci 30 ha půdy. Od panství náměšťského ze dvora „Spáleniny“ dostalo jednačtyřicet občanů přiděl 45 ha. Největší domy mají 31 ha, 30 ha. Dalších domů velikosti 23–25 ha jest jedenáct. To jsou celolánici. Pololániků jest šest (výměra kol 13 ha), čtvrtlániků třináct (výměra 9 ha). Domkařů s několika mírami půdy je třiašedesát. Živnostníků je asi devadesát osm. Význačný průmysl v obci je stolařství, které se

rozmožilo teprve po převratu. Pracuje se hlavně pro firmu Vaňura v Brně. Stolařstvím se zabývá v Budišově padesát osob. Dělníků jest přes osmdesát osob.

Pozoruhodnou budovou jest zámek s pěkným parkem, dále jest tu pomník padlých vojáků a Sokolovna, kdež se nyní soustřeďuje všechen společenský život. Sokolovna je krásná, prostranná budova opatřená vízkou a postavená obětavostí občanstva r. 1923. Uvnitř je stálé jeviště. Při Sokolovně je veliké hřiště.

Obec leží 483 m nad mořem. Po převratu přibýlo dvanáct novostaveb. R. 1925 zavedena v Budišově a Mihoukovicích elektrisace z Oslavan nákladem 362 400 Kč.

Obecní knihovna má sto devadesát svazků. Knihovna odboru Národní jednoty založena r. 1904 má dvě stě dvacet sedm svazků. Obě knihovny jsou ve škole, kde každý týden se knihy půjčují. Odborná knihovna Sokola má třicet šest svazků a Hasičská třicet svazků. V obecní knihovně a knihovně odboru Národní jednoty v r. 1924–25 přečetlo sto dvacet osm čtenářů 1605 knih. Obecní knihovna obdržela od ministerstva školství a národní osvěty subvenci osm set Kč v knihách. Pamětní knihu obecní sepisuje řídící učitel František Honz.

V Budišově jest sbor dobrovolných hasičů, odbor Národní jednoty, Sokol; peněžní ústav; Spořitelna a záloženský spolek v Budišově. Odbor Národní jednoty zavedl ve škole veřejnou čítárnu, kdež v neděli odpoledne jest vyloženo patnáct časopisů. Odebírá se hromadně Nový lid a Sokol, Věstník sokolský a Věstník sokolské župy plukovníka Švece. Nejvíce se čtou: Nový lid, Lidový deník, Moravský Cep, Den, Proud, Moravské noviny, Svoboda (republikánská), Venkov, Národní osvobození, Zájmy venkova, Stráž.

Z Budišova padlo ve světové válce třicet osm vojáků, z nichž byli dva legionáři. Legionářů jest deset, invalidů deset. Z rodáků obce vyniká hrabě Emanuel Pötting-Persing, narozený r. 1819. Zemřel r. 1898 v Olomouci a pochován jest v Budišově, kdež

na hřbitově jeho hrob zdobí pěkný pomník. Pötting byl kanovníkem a proboštem v Olomouci a založil tam nákladem dvou set dvaceti tisíc K ústav pro výchovu dospělých dívek českých, který po něm nazván Pöttingeum. Chtěl jej původně založit ve svém rodišti Budišově, ale pro odpor tehdejšího zastupitelstva od toho upustil. Ve svém vlasteneckém odkazu žádá Pötting, aby vyučování v ústavě dalo se silami světskými.

Druhý znamenitý rodák Budišova jest dvorní pěvec Alois Andrle, syn učitele, jenž působil v Budišově do r. 1827. Tento dvorní pěvec první zazpíval při veřejném koncertě v Praze píseň „Kde domovu můj?“ a to tak tklivě, že ještě téhož večera byla překrásná tato píseň, nyní státní hymna, v pražských ulicích s nadšením prozpěvována.

Okolí Budišova je pěkné. Pěkná jest vycházka z Rejdůvně údolím k rybníku Pyšeláku asi sedmdesát měřic velkému.

Sokolovna

Studnice. – Novostaveb po převratu nepřibývalo. Pozemkovou reformou bylo poděleno jen několik občanů. Ze zdejší obce ve světové válce padlo osm občanů, tři jsou legionáři a jeden invalida. Obec za součinnosti pozůstalých po padlých vojínech postavila jim r. 1925 pěkný pískovcový pomník.

Kojatín. – Kojatín se dvorem „Spálená“ patří k politické obci Pozďatínu, kdež volí do obecního zastupitelstva i do Národního shromáždění. Při provádění pozemkové reformy r. 1924 byl rozdělen dvůr „Spálená“. Selských usedlostí jest osm. Ve světové válce padli z obce čtyři vojáci, jeden jest nezvěstný. Legionář jest jeden, invalida rovněž. Na pozemku na „Širokých“ na cestě ke Smrku jest bývalé naleziště ametystů. Jednotlivé kaménky možno tam ještě dnes hlouběji pod povrchem nalézt.

Zaslal Jan Zejda, foto Ondřej Knoll

Vzpomínka

V minulých dnech jsme se rozloučili s paní učitelkou Miloslavou Pospíšilovou, která odešla v pozeňnaných nedožítých 90 letech. Celý život ji všichni znali především jako učitelku a nezanedbatelná byla i její činnost v různých složkách při MNV, včetně Budišovské kroniky, kterou psala od roku 1973 až do roku 1986. A právě jejím textem z Budišovské kroniky roku 1985 bychom chtěli na paní učitelku vzpomenout.

*„Otevři dveře a rozhlédni se.
Z kvetoucí své zahrady nasbírej
vonných památek květů
před sto lety zašlých.
Pocítíš živou radost, jež zpíval
kdysi za jarního jitra, vysílajíc
přes století veselý svůj hlas.“*

Tato slova indického básníka a filosofa R. Thákura mi nedávno přišla do rukou. Uvědomuji si, že se s nimi ztotožňuji právě nyní, kdy začínám psát první stránku této knihy a zadívám se do příštích neznámých dnů. I po letech bude vycházet nad Budišovem totéž slunce, v noci ozáří oblohu tentýž měsíc se svými souhvězdími, zahrady budou provoněny vůní květů podobných těm, které vydechují svou vůni dnes na našich zahradách. Změní se vzhled našeho městečka, příroda, z lidí také nikoho nepoznávám.

A právě pro ty, kteří přijdou po nás, zapisuji nyní zajímavosti z naší obce. Možná, že po mnoha letech, až tu nebude nikoho z dnes žijících občanů, se zeptá některý čtenář, kdo psal tyto řádky paměti. Dávám mu do budoucna odpověď a zapisuji svůj životopis.

Narodila jsem se v Budišově 13. 7. 1928. Oba rodiče, otec František Zejda a matka Marie, rozená Machátová, byli budišovští rodáci. Tatínek byl řídícím učitelem a také dlouholetým kronikářem našeho městečka.

Vystudovala jsem reálné gymnázium ve Velkém Meziříčí a vyvolila jsem si učitelské povolání. V roce 1950 jsem zakončila státní zkouškou studium na pedagogické fakultě brněnské university a téhož roku jsem se provdala za učitele Jaromíra Pospíšila.

Nastoupila jsem učitelské místo v Budišově a vyučovala jsem žáky 5.–9. třídy dějepisu, zeměpisu, občanské nauce a ruskému jazyku. V roce 1952 se nám narodil jediný syn Ivo, který v současné době je odborným asistentem na filosofické fakultě v Brně. Po 13 letech jsem zastávala funkci zástupkyně ředitele školy a v červenci jsem odešla po 35 letech učitelské praxe do důchodu.

Veškerou práci ve škole, v různých organizacích NF i MNV jsem se snažila vykonávat odpovědně a s radostí. Paměti Budišova zapisuji od roku 1973, kdy jsem kroniku převzala od ředitele ZDŠ Josefa Zelinky, který vážně onemocněl.

Budišov 7. února 1985

Miloslava Pospíšilová

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Základní škola Budišov

Během uplynulých měsíců jsme pro žáky připravili mnoho akcí, které prohloubily jejich poznávání a postoje k životním situacím a životu samému. Radost z nových zážitků ve tvářích žáků je i naší radostí.

Stavíme s Merkurem

Stavebnice z projektu Podpora polytechnické výchovy v mateřských a základních školách 2015 byly společně s již dříve zakoupenými stavebnicemi rozděleny mezi žáky 7. třídy, kteří ve 3–4 členných skupinkách dostali jednoduchý úkol: „Postavte co nejzajímavější a neoriginálnější model.“ Žáci sedmé třídy tvořili, šroubovali, povolovali a zase utahovali šrouby. Žákům se podařilo vytvořit zajímavá díla.

Halloween

31. 10. se ve večerních hodinách naše škola proměnila v říši duchů a strašidel. Děti z prvního stupně se převlékly za různorodé strašidelné postavičky. Mnohdy přišly i v doprovodu namaskovaných rodičů. Všichni vypadali náramně. Fascinující byla nápaditost a rozmanitost kostýmů. Starší žáci ze školního parlamentu a paní vychovatelky společně přichystali pro mladší děti na chodbách různé zábavné hry a soutěže. Třetíci si

připravili anglickou písničku s dramatickým vystoupením, která dotvářela halloweenskou atmosféru. Halloweenké odpoledne bylo na naší škole pořádáno poprvé. A nejlepší či nejhezčí maska? Nebyla, protože všichni byli úžasní. Tak zase příště...

Deskové hry

Kroužek je určen všem, kteří mají rádi deskové a karetní hry. Pomocí těchto her společně procvičujeme paměť, rozvíjíme fantazii, kreativitu, kooperaci a logické myšlení.

Exkurze v Esko-T

Pátáci prošli programem pro mladší děti, deváťáci pro středoškoláky. Obě třídy navštívily třídící linku i skládku v Petrůvkách. Viděli jsme, jak se nakládá s odpadem, jak se odpad ukládá a vzniká nová skládka. Odjízďeři jsme bohatší o nové zážitky, zkušenosti a poznatky.

Chladivý zážitek

Žáci v přírodovědném kroužku Poštolka vnímali doslova všemi smysly rybník v zámecké zahradě. Se zapůjčenými brodicími kalhotami z ekologického střediska Ostrůvek ve Velkém Meziříčí zažili velké dobrodružství. Zdálo se, že jim zima, která ten den byla opravdu velká, ani moc nevadila.

Plavání žáků 3. a 4. třídy

Od září do listopadu trávili naši třetřáci a čtvrtřáci čtvrtední dopoledne v plaveckém bazénu v Třebíči. Byli rozděleni do čtyř skupin. Děti byly výcvikem nadšeny, vody se nebály a všechny se dle svých možností plavat naučily.

Exkurze do hlavního města

V rámci projektu MŠMT Pokusné ověřování, který je zaměřený na paměťové instituce – muzea, vyrazilo 53 našich žáků pod dohledem pedagogů do našeho hlavního města.

Navštívili jsme Národní muzeum (program Fenomén Masaryk a Noemova archa), Náprstkovo etnografické muzeum (program Oceánie a Austrálie) a Technické muzeum (program Chemie kolem nás).

Uchvátila nás večerní Praha na Staroměstském náměstí s Orlojem, jazzovou hudbou a trdelníky, Karlův most a vycházka k nočnímu Pražskému hradu.

Nadšení jsme byli z Technického muzea, které jsme mohli celé prochodit a kochat se automobily, mašinkami, motocykly, modely staveb či astronomií.

Ubytování a polopenzi nám zajistil hostel Kotva a bezpečně nás tam i zpět dopravil pan Uchytíl.

Unavení, ale spokojení jsme se vrátili domů. Kam vyrazíme příště?

Dorty pro vítěze

Tradiční podzimní sběr papíru byl velmi úspěšný. Třídy závodily o prvenství ve sběru papíru a toto je výsledné pořadí:

1. místo: 2. A třída (101,7 kg starého papíru na žáka)
2. místo: 5. třída (70,79 kg starého papíru na žáka)
3. místo: 1. třída (62,17 kg starého papíru na žáka).

Dorty pro žáky upekla a krásně nazdobila bývalá žákyně naší školy Nela Bednářová z Rohů. Výherci z nich měli upřímnou radost a příjemně sladkou chuť v ústech.

Více než 100 kg papíru přineslo dvacet čtyři žáků, ti budou odměněni na konci školního roku.

Vyrábění z hlíny

Ještěrka, obrázek v rámečku, ježek pod listem nebo vánoční andělíček – to vše dokáží vyrobit žáci z keramické hlíny. Máme velkou radost z nového mycího koutku a polic v keramické dílně.

Medové snídaně

Ministerstvo zemědělství nám letos opět nabídlo účast v projektu Medové snídaně. Bez váhání jsme nabídku využili. Dostali jsme med, máslo, chléb, jablíčko a obrázek. Navíc nás přijela navštívit včelařka Pavlína Křivanová, aby nám povyprávěla o tom, jak to ve včelíně chodí. Medová snídaně – nebo spíš svačinka – byla vynikající a povídání velmi zajímavé.

Exkurze Alternátor Třebíč

Ve středu 15. listopadu v Den biomasy navštívili žáci 1. stupně ekotechnické muzeum Alternátor v Třebíči-Borovině.

Děti se hravou formou dozvěděly, co je biomasa a k čemu slouží, jak chránit přírodu a jak správně třídit odpad. V poznávací soutěži žáci určovali různé dřeviny, viděli poučný dokument na unikátní projekční kouli, nechyběly ani venkovní aktivity ve vedlejší teplárně TTS Třebíč Západ, kde se spaluje biomasa v podobě dřevní štěpky, a nikdo si nenechal ujít ani bludiště z obřích slámových balíků, které jsou v Třebíči také využívány k vytápění.

Vánoční jarmark

Ve čtvrtek 30. 11. proběhl na naší škole tradiční vánoční jarmark. Na této předvánoční akci si rodiče dětí a přátelé školy mohli nakoupit od žáků jejich vlastnoručně vyrobené vánoční dekorace. Žáci je připravili v hodinách pracovních činností, výtvarné výchově, v družině i v odpoledních tvořivých dílnách. V den jarmarku je naaranžovali ve školní jídelně a stali se i jejich prodejci. Školní kuchyňka se proměnila v kavárničku, kde si návštěvníci mohli zakoupit stolu nebo punč. Nechybělo i kulturní vystoupení pod vedením p. učitelky Staré. Součástí jarmarku byly i tvořivé dílničky. Dílnička, kde si žáci mohli vyrobit originální cedulku na vánoční dárek, byla připravena v souladu s projektem KÚ kraje Vysočina – ŽP 2016.

Exkurze MZM Brno

Díky projektu pokusné ověřování – paměťové instituce, navštívili 7. prosince naši čtvrtáci a pátáci několik expozic Moravského zemského muzea v Brně. Líbila se nám prohlídka v Pavilonu Anthropos – Vývoj života na Zemi v díle Zdeňka Buriana i Fauna Moravy v Biskupském dvoře u Zelného trhu. S radostí jsme si prošli i adventní trhy na Zelném trhu a na náměstí Svobody – atmosféra byla báječná a opravdu adventní.

Také první až třetí třída navštívila (8. 12.) brněnské Moravské zemské muzeum. V Paláci šlechtičen si žáci zažili Vánoční příběh, v Biskupském dvoře Faunu Moravy, v Dietrichsteinském paláci literární program o dětských knížkách Analfabeta negramotná a v Pavilonu Anthropos – Vývoj života na Zemi v díle Zdeňka Buriana. Chvilka nám zbyla i na prohlídku adventních trhů, ale počasí nám příliš nepřálo, v pláštěnkách a s deštníky jsme pospíchali na autobus.

Exkurze do Moravského zemského muzea a Technického muzea v Brně

Plní dojmů a také unaveni jsme se ve čtvrtek 14. 12. 2017 vrátili z exkurzí v Brně. Navštívili jsme dva dopolední programy – Zaniklý život na Moravě a Mineralogii a dva odpolední programy – Genetiku v Mendelianu a Faunu Moravy. Programy jsou pro návštěvníky připraveny ve dvou budovách, v Dietrichsteinském paláci a Biskupském dvoře. Příjemně nás překvapil program o dědičnosti – interaktivní formou mohly žákyně (tento výlet byl totiž dámskou jízdou žákyň 2. stupně) extrahovat DNA z plodů, pipetovat „krev“ či mikroskopovat preparáty.

Chlapci byli téhož dne na prohlídce Technického muzea v Brně. I oni tu měli objednaný programy – o vozidlech a motorech.

Prošli jsme vyhlášené adventní trhy na náměstí Svobody a Zelném trhu. Zamlsali jsme si, nakoupili drobné dárky a hlavně nasáli milou vánoční atmosféru.

Cestou domů jsme se zastavili ve Velké Bíteši – měli jsme tu U Raušů objednanou tzv. třešničku na dortu – večeri v podobě smaženého syra a opékaných brambor.

Vánoční besídka

V pátek 15. 12. 2017 se konala vánoční besídka, kterou každoročně připravují žáci školy se svými učiteli.

První část byla věnována vystoupením jednotlivých tříd, v druhé pak zazněly vánoční písně v podání školního pěveckého sboru. Zájem veřejnosti byl velký a přítomní strávili velice krásnou a milou hodinku, která zpříjemnila všem přítomným adventní dobu.

Exkurze na SPŠ Třebíč

Žáci 8. a 9. třídy se ve středu 20. 12. zúčastnili exkurze na SPŠ v Třebíči. Žáci se seznámili se s elektro zapojováním, pájením na desku plošných spojů, vrtáním, frézováním, kováním v kovárně a výrobou v pasiřské dílně. Z každé aktivity si žáci odnesli malý dáreček jako vzpomínku na tento den.

Čertovské dopoledne

Na Mikuláše proběhlo naší škole "Čertovské dopoledne", kdy si žáci 9. třídy připravili pro děti prvního stupně a mateřské školy různé aktivity. Děti si vyzkoušely skok v pytli, hod na čerta, hry s uhlím i bramborami, hrály pexeso, skládaly puzzle a mnoho dalších činností. Děti slíbily nejen Mikulášovi, ale také samotnému Luciferovi, že se polepší a budou hodné.

Prvnáci a devátáci

Také v letošním roce probíhá na naší škole tradiční spolupráce žáků 1. a 9. třídy. Kromě toho, že devátáci dětem připravují dárečky na přivítanou, během roku za dětmi chodí a pomáhají s různými činnostmi. Letos se navíc rozhodli, že si na vánoční besídku připraví společné vystoupení. Píseň Vánoce na míru od Ewy Farne doplnili milým pohybovým pásmem, na které všichni společně pečlivě trénovali.

Vánoční florbalový turnaj

Jednoho prosincového pondělí odpoledne se příznivci kulatého děrovaného míčku sešli v tělocvičně školy, aby poměřili své dovednosti ve sportovní hře florbal. Soutěžící tři družstev se chytli hokejek a odehráli celkově tři vyrovnaná utkání. Odměnou pro všechny byl diplom a sladká odměna.

Předvánoční zpívání koled

Dne 23. 12. se konalo ve škole další Zpívání na schodech. Tato akce se stala na naší škole tradicí. Všichni jsme se sešli na schodech 1. stupně školy a poté i 2. stupně a poslechli jsme si koledy v podání kytarového kroužku. Po skončení zpívání se žáci vrátili do svých tříd, kde se konaly třídní vánoční besídky.

Za kolektiv pedagogů ZŠ Budišov Jana Janová

O Budišovském zpravodaji v Budišovském zpravodaji

Budišovský zpravodaj začal vycházet v minulém století. Konkrétně 1. 5. 1999, přesně to vím od Karla Pavlíčka. Nebylo to století páry, jak to známe ze stále oblíbeného filmu „Marečku, podejte mi pero“. Bylo to století dvou válek, příznačně nazývanými historiky „největší lidská jatka v historii lidstva“. Potom experimentu nazvaného komunismus, objevení zázračného penicilinu, televize, atomové bomby i elektrárny, nasazení počítačů a ničení přírody i mnoha druhů zvířat, na příklad králíka v kopečcích budišovských polí. Silné emancipace žen, zaměstnávání maminek malých dětí, rozkladu rodiny i dalších hodnot. Ale také léčby rakoviny, blahobytu, cestování. Jak se při práci a obstarávání živobytí snižovala tělesná námaha, tak narůstala naše hmotnost tělesná. Jsou tam úspěchy i pády budišovských fotbalistů. Životopisy slavných rodáků, o zahradničení, zvířatech i jízdni řády budišovského pacifiku. BZ je symbol věčného lidského hledání, pochybností i nadějí.

U všech těchto událostí BZ samozřejmě byl. Mám je všechny ve třech krabicích ve sklepe. Od těch nejtenčích z počátku, kdy měly 10–15 stránek, po současná vydání, čítající až 70–80 stran a k tomu ještě příloha. Děti, vyfotografované v roce 2000 ve školce, nebo ve škole, jsou dnes dospělými lidmi. Naopak ti starší, jejichž obrázky fotografické také BZ obsahuje, už bohužel nejsou mezi živými. Teď třeba Joža Tesař z Kopečka, zvaný „Džon“, který zde navěky zanechal odkaz v množství jím vyhloubených studní.

Staré snímky lidí, domů, ulic, zmizelého Pekařáku a dalších objektů patří minulosti. Stíny našeho mládí. Někdy se tam projevila neklidná doba, jindy budišovská životní pohoda. Fotky, kreslené obrázky, suché úřední texty, básně i volná próza, tabulky a čísla. Vše má vysokou vypovídající hodnotu. (I moje dávné a vymyšlené budišovské pověsti, které teď čtu svému vnukovi, jsou na základě místní faktografie).

Letos BZ slaví 20 let. Jaká je tedy bilance? Něco lze spočítat přesně. Rozměr zpravodaje je 15×21 cm. Kdyby se všechna čísla BZ na délku narovнала do řady, dalo by to 15,54 metrů. Na plochu je to 2,33 metrů čtverečních. A do výšky? Tak to nejde spočítat, protože čím jsme se blížili k dnešním vydáním, tím byl BZ tlustší. Takže jsem je narovnal ke zdi, aby se nesuly a změřil: 37 cm.

No jo, ale to je jen vnějšek, forma. Obsah, ten je neměřitelný. Ale tvrdím, že je super, hustý, čtivý a pravdivý, nadčasový. A maximální, co autoři mohli vymyslet, hodit na papír a redakce pak uveřejnila a vy, čtenáři, to se zájmem četli. A snad se i poučili...

Ing. Rostislav Tesař

P. S. Až bude výška BZ dvojnásobná, přestanu do něho přispívat!

Tajenka z minulého čísla (Doplňovačka 3)

Březník
hOrní smrčné
smRk
lesOnice
řípoV
llpník
lesNá
louKovice
zAhrádka

BOROVINKA se jmenuje Autocamping u Koněšína nedaleko Dalešické přehrady (více reklamy už nebude). Další místa toho jména nesou sportovní a rekreační areál v Domaníně u Bystřice nad Pernštejnem, rybník v Jihlavě a Hradci Králové, ulice ve vsi Vladaya u Sofie v Bulharsku, další ulice ve vsi Aidemir na severu Bulharska a třeba část osady Pežma v Rusku (relativně) poblíž Vologdy. Pomístních názvů toho jména je daleko víc. Podobný název pak má část Třebíče Borovina, rodiště autora těchto hříček a narodil se zde i Peca (brněnský herec Jiří Pecha).

Ladislav Dokulil

Nahradí anglicismy germanismy v češtině?

Minulý zpravodaj končil jakýmsi povzdechem nad tím, jakým směrem se naše mluva ubírá, což mělo sloužit spíše k předsilvestrovskému pobavení čtenářů, ale je možná i troška zamýšlení nad tímto jevem.

Můžeme očekávat, že by angličtina v průniku do češtiny překonala němčinu, která měla dlouhá léta vliv především v tom, že byla úředním jazykem, byli jsme součástí především německy mluvících státních útvarů a německy mluvících občanů bylo dříve u nás vždy dost. Angličtina tyto atributy nemá, ale zase je zde velký vliv kultury, sportu, a především informačních technologií, které jazykům čím dál více dominují. V této souvislosti je zajímavé, že na naši mluvu neměla příliš velký vliv ruština, ačkoliv se jí celé generace povinně učily. Snad jen slovo *vesmír* nám zbylo (весь мир = celý svět), ale to vzniklo již před staletími.

Zato výrazů převzatých z angličtiny bude u nás čím dál více. Jistě, mnoho ze slov přejatých je nadbytečných (*šopovat, zabukovat, trendy*), ale tím, že angličtina používá na rozdíl od češtiny krátkých, mnohdy jednoslabičných, slov a tvoří stručná slovní spojení, těžko se ubráníme zlidovění mnoha výrazů, která bychom v našem jazyce složitě opisovali, možná se některé dostanou i do jazyka spisovného, stejně jako se to stalo s mnoha německými výrazy.

Dnes už je běžné užívání slov jako *džojstik* (pákový ovladač), *fleška* (USB datové úložiště), *box* (rohování), *fastfood* (o hodně kratší než rychlé občerstvení), *foťbal* (kopaná), *outfit* (specifické oblečení a vybavení určené pro určitý daný účel – uff!), *casting* (výběrové řízení na obsazení rolí), *primetime* (nepřesně hlavní vysílací čas). A už vůbec nedokážeme přesně česky říci *return* (navrácení s umístěním?), *online*, *life*

(naživo??), *start-up*. Také slovo *fejk* (fake) by v češtině bylo složitým výrazem (možná i dost neslušným), takže se asi tyto výrazy budou s výhodou používat. Můžeme o tom vést spory...

Ale to vše není jen otázkou češtiny. Budeme-li sledovat třeba lyžování v rakouské televizi, zjistíme, že i tam se běžně používají anglické výrazy, např. *Super-G* nahradilo *Super-Riesenslalom*, neboť tento výraz je (jak je u němčiny zvykem) moc dlouhý. Často se vyskytuje anglické *countdown*, což by v němčině (Rückwärtsrechnen?) mohlo být divné. (V češtině „odpočet“ není přesný výraz.) Také *high lights* jako označení nejatraktivnějších záběrů je už opravdu běžné.

Asi se tedy anglickým výrazům i jiným novotvarům nevyhneme. Některé se mohou objevit i v našem zpravodaji. takže si několik pronikajících slovíček připomeňme, aby i naši čtenáři byli „in“. A začít můžeme označením osob. Slova jako *bek*, *feták*, *forvard*, *gólmán*, *šéf* již jsou dostatečně známa, takže si můžeme přiblížit několik dalších.

ajt'ák (I. T.)

I když mi to Word mění na auťák, označuje to člověka, a to z lidu počítačového, přesněji toho, kdo se živí na bázi informačních technologií (angl. information technology, proto ta rádo by anglická výslovnost).

blogger (angl. blogger)

Uživatel internetu, který píše příspěvky na webovou stránku prostřednictvím aplikace *blog*, kterýžto výraz není totožný s blokem, ačkoliv ne docela (angl. **web log** = webový zápisník), a někteří mu to i čtou.

kúl (angl. cool)

Toto slovo naprosto postrádá přesného českého významu (obávám se, že postrádá významu jakéhokoliv), ačkoliv je to dnes jedno z nejpoužívanějších hovorových označení člověka (každý by rád byl kúl, i když ne ten kúl v plotě), ale i věci, situací či příhod. Anglicky cool znamená hlavně chladný, klidný, lidově pak super (další hodně užívané slovo bez přesného překladu). Vyskytuje se i v rockové opeře již z roku 1979 *Jesus Christ Superstar* (One thing to say for him, Jesus is cool), tam je to asi ve významu trendy (volně přeloženo „v kurzu“). Zkratka, přesný překlad neexistuje.

lama

Označení pro člověka u počítače, který u něj neměl sedět, moc (nebo nic) toho neumí a chtěl by umět všechno. Etymologie toho označení není snadná, mohlo by to pocházet od označení lamy alpaka (*Lama pacos*), které se také říká pako, a to zase připomíná slovo pocházející nejspíš od nadávky pakůň. Ale to jsou pouhé spekulace, nicméně význam slova lama už asi je každému zřejmý.

lúZR (angl. loser)

Slovo znamená poražený, ale i břídil nebo nula. Dalšího vysvětlení netřeba, jen je třeba nezaměňovat s *looser*, což značí něco volnějšího (proč mi to Word pořád mění na *laser*?). Již dříve se používal výraz *lúza* (něm. *los* = volný, nespoutaný), což se slovem *lúZR* až tolik nespojuje, ačkoliv význam toho slova se někdy nerozlišoval.

pařan

Dnes již téměř výhradně hráč počítačových her, význam označující člověka užívajícího alkohol či drogy se již vytratil, tam jsou jiné výrazy.

youtuber

Člověk (málokdy úplně dospělý), který vyrábí a sdílí videa na serveru youtube (čím je videoklip šílenější, tím úspěšnější), a může mít z toho solidní výdělek. Jinak se na youtube objevují i velice zdařilé klipy. Etymologie názvu *Youtube* není příliš jasná, otrocký překlad je „tytrubko“ (pardon).

...a proč se patrně moc neujal výraz *houmlesák* (angl. homeless = bez domova)? No asi protože je to o něco delší, než *bezděák*, což je sice česky, ale není to moc hezké slovo. Hovorovou mluvu ale těžko usměrnit. Můžeme o tom vést spory...

Vždycky se najde někdo, kdo to ještě neslyšel aneb Pokud už to znáte, promiňte

„Děkuji vám! To je krásný! To si musím pamatovat a hned to budu dávat dál,“ reagovala živě na moje přání paní, kterou znám jen od vidění, a zřejmě to myslela upřímně. Když mě přála hodně zdraví, dodala jsem, že i trocha štěstí je potřeba, protože na Titaniku byli asi všichni zdraví, ale nebylo jim to nic platné, když jim chybělo štěstí. Překvapilo mě, že to ještě nikdy neslyšela a že ji to tak pobavilo. A mně zas udělalo radost, že paní má radost. A aby spokojenost byla ještě větší, vybavilo se mi pár dalších situací, kdy nějaký vtíp někoho nečekaně pobavil. Po cestě jsem kamarádkám povídala: „Ty zuby že nejsou moje? Rozčiluje se pán Novák. Chcete vidět účet?“ a nejmíc se tomu smála paní, kterou jsme potkaly. V čekárně na poliklinice mě požádal cizí pán, abych mu zopakovala, co jsem polohlasně povídala sousedce (mám se hůř, než jsem se měla, a líp, než se budu mít).

Je vidět, že se vždycky najde někdo, kdo ty staré vtipy neznal (mimochodem, uváděla jsem je i v Budišovském zpravodaji). Trochu jiná byla situace, kdy jsem v cukrárně nahlas vzpomínala na jednu *Všechnopárty*, ve které Karel Šíp dával k lepšímu vtíp o pozvánkách na setkání abiturientů (neručím za každé slovo, ale to by mi pan Šíp snad odpustil). „Po deseti letech: Sejdeme se U koček, protože je tam hezká servírka. Po dvaceti letech: Sejdeme se U koček, protože tam mají dobré pivo. Po třiceti letech: Sejdeme se U koček, protože tam mají i dietní jídla. Po čtyřiceti letech: Sejdeme se U koček, protože tam mají bezbariérový přístup. Po padesáti letech: Sejdeme se U koček, protože tam jsme ještě nikdy nebyli.“ Paní u vedlejšího stolku se chápavě usmívala a příkyvovala, a tak jsem se jí zeptala, jestli to bylo správně. Ujistila mě, že ano a přidala pár milých slov

No, jak jsem psala, potěšily mě vzpomínky na to, že jsem bezděčně přispěla k pobavení bližních, protože jsem si chvilku před tím pomyslela: Tloukla máslo panímáma. Asi teď myslíte, že mně přeskočilo, a tak musím uvést vysvětlení. Už od dětství jsem se setkávala s řadou říkánek, mnohé si ještě pamatuji a občas s tím obtěžuji známé. Před desítkami let jsem jednou schválně spustila na kolegy nekonečné veršičky a čekala na jejich reakci. Kupodivu to dost dlouho statečně snášeli, až jeden konečně pronesl: „Ten tvůj kluk (tehdy byl v kočárku) bude ale chudák.“ Ale zpět k té panímámě.

Tady si už veršičky moc nepamatuji (někdo by mohl dodat: našťestí), ale důležitý je obsah: „Tloukla máslo panímáma, přitom počítala...“,“ co všechno, až je prodá, za utržené peníze nakoupí. Bylo toho hodně. Ale když byla hotová „...byl ho kousek malý. K večeri ho dětem dala, aby neplakaly.“ I říkánky můžou být poučné. Já si také občas plánuju, co všechno udělám, a nakonec jsem ráda, že zvládnú aspoň to nejnужnější, a obvykle se mi přitom vybaví počítající panímáma.

Tehdy jsem si při té „inventuře vtipů“ vybavila ještě pár dalších, i když se při nich nevyskytli náhodní posluchači. Uvedu aspoň dva, Napadly mě, když mě po cestě přivítal známý psík: „Vy máte hezkýho psa! A poslouchá vás? Na slovo. Když řeknu lehneš, nebo ne, tak si lehne nebo ne.“ Ale to jsem nechtěla. To je opravdu moc ořepané. Tak jinak: „Vy máte hezkýho psa! No je hezkej, poslušnej, ale strašně lže! To si děláte legraci. Nedělám. Bene, jak dělá kočička? Haf, haf! No vidíte, jak lže.“

U myši díry sedí kočka a ne a ne se hnout. Vtom stará myš udělá „Vrr, haf, haf“ a kočka uteče. Myš řekne dětem: „Vidíte, jak je důležité umět cizí jazyk.“ A to mně připomnělo (promiňte, už budu s tipy opravdu končit): Sousedka o mně vykládala, že jsem ji ignorovala, a já jsem si jí, potvory, ani nevšimla.

Co dodat na závěr? Žádné moudro mě nenapadá. Takže raději nic.

Marie Holasová

Tys nešla

*Příliš brzy jsem rozsvítil lampy a do váz natrhal kvítí
a vůněmi, jež v plamenech šlehají krví, své síně jsem nadech':
koberec prostřel jsem, naléval vína, v nichž slunce minulé svítí,
jež před lety usínala v chudých mých vinohradech.*

*Tys nešla. Hodiny z dálky se smály, má jara v nich jasmíny kvetla,
a dýchala na tvůj neznámý obraz ověčený liliemi;
čas vadl, růže mé chřadly, vína má hořkla, rudla má světla,
a sny, jež jsem ti naproti vyslal, se vrátily teskný a němý.*

*Tys nešla. Zaklínal jsem tě magií Vůle, jež prostorem sála
proudy tajemných spojení a přenáší nejhlubší chvění.
Větrům jsem házel setbu své touhy, aby v duši ti vzplála
v ohnivě keře a sugescí vůně vedla tvé snění.*

*S dušemi básníků jsem hovořil o tvé váhavé chůzi;
naděje má s umdleným úsměvem seděla na prahu dveří;
oněmly cesty, bázní se schoulily stromy a v soumraku hrůzy
šlépěje přátelských kroků jak černým sněhem se zaváty šepí.*

*Tys nešla. Kdo tě potkal a svedl z mých zahrad? Či leká
tě oblak, jenž zhaslými slunci se pozdvih' a nad mým domem se prostřel?
Či smrt, která zabíjí na křižovatkách mé hosty a čeká,
až sám se přiblížím k oknu, blízko na osudný dostřel?*

*Je pozdě již. Záclony zdvihám, okna svá bez bázně otvírám výším
a od hvězd zvoní mi píseň započatá před staletími;
neznámý hlas tvůj chladivým nárazem etheru slyším
z té písně věčné se trásti tony přitlumenými.*

*V noci všech světů padá, kde polibků jásavá bouře se sráží,
jež rozžehá v křížení blesků nesčetné životy příští.
Věř, my se to líbáme tisíci retů, objetím tisíců paží,
ve věčnosti bolestné něhy, jež od věků do věků prýští!*

*Ve vášnivém tepotu věčného Srdce, jež tisíci údery buší,
v tušení, jež prochází hroby a svítí z budoucích zoří,
v tajemství Zrání, jež v jedné duši slívá tisíce duší
a pohledem letícím věky na tváři zpřízněné hoří.*

Otokar Březina (*13. září 1868 Počátky †25. března 1929 Jaroměřice nad Rokytnou)

---

*„K některým si půjdu pro útěchu, u jiných se skryji a u dalších najdu odpočinek.
Kdybyste jen tušily, milované duše, jak snadné je Boha utěšit, skryt a dát mu odpočinek!“*

Catalina Rivas: Umučení

Z FARNOSTI

Musica Animae

Pro zaplněný budišovský kostel Nanebevzetí P. Marie a sv. Gotharda byl adventní koncert žesťového kvinteta Musica animae, (nástrojové zastoupení: dvě trumpety, dva pozouny, tuba a el. klávesy), jedním slovem hudebním zážitkem. Žesťové kvinteto Musica animae původně vzniklo z hráčů dechové hudby v Kobylí. Zahájilo svou činnost koncertem ve Velkých Pavlovicích v roce 2001.

Výraz musica animae se dá přeložit jako hudba duše a právě hudba vycházející z jejich „duše“ vedla muzikanty ke vzniku souboru. Soubor, jehož vůdčí osobností je Jan Michal, který svým průvodním slovem, zpěvem a hrou na flétnu myšlenkově vystoupení sjednocoval, nabízel k poslechu hudbu od renesance po současnost, přičemž stěžejním je pro ně barokní hudba. Od svého vzniku soubor v různých sestavách absolvoval desítky vystoupení převážně v kostelích Jižní Moravy a díky pozvání P. Jiřího Polacha jsme se s ním mohli setkat i my.

Karel Pavlíček, foto Stanislav Bačák

Campionato Europeo di Futsal per Sacerdoti Brescia 2018

Zase se účastní zástupce Budišova na evropském šampionátu. Po Petrovi Svobodovi v atletice budišovskou farnost na mistrovství Evropy v sálovém fotbalu reprezentoval (jako jediný z Brněnské diecéze – viz dále) administrátor budišovské a pyšelské farnosti P. Jiří Polach. A jako jediný z českých účastníků posílal celé dva hlavní dny na farním facebooku reportáž ze soutěže i doprovodných akcí

(<https://www.facebook.com/farnost.Budisov>).

Titul tohoto článku jistě netřeba překládat, nutno dodat, že účast našeho duchovního správce byla již po loňsku druhá. Trestuhodně jsme to tehdy nezaznamenali, takže přinášíme alespoň jeden snímek z roku 2017.

Vukovar 2017

Čeští kněží se zúčastnili již potřetí. Již v minulém čísle zpravodaje jsme uvedli umístění (13. z Michalovců 2016 a 12. z Vukovaru 2017). Pro úplnost můžeme rekapitulovat medailové úspěchy ve všech dvanácti ročnících (včetně toho letošního):

1. Polsko (jak jinak)	6 – 4 – 1
2. Portugalsko	4 – 2 – 2
3. Chorvatsko	2 – 4 – 3
4. Bosna (do 2015 s Hercegovinou)	0 – 2 – 3
5. Slovensko	0 – 0 – 2
6. Rakousko	0 – 0 – 1

Čeští futsalisté absolvovali nejdříve přípravu v Popovičkách u Říčan u Prahy, kde podle webu říčanské farnosti (<http://www.ricany.cz/farnost>) za pomoci starostů Říčan, Světic a Popoviček společně trénovali. Zajímavé může být, že jako protějšek brankáře P. Jiřího se zde objevil v bráně i starosta Říčan Vladimír Kořen, mediálně dostatečně známý svými kaskadérskými pokusy v televizních pořadech. Z tréninku pocházejí profesionální fotografie fy Rudolf Flachs, Říčany – www.flachs.cz

Brankář Jiří v akci

Brankář Vladimír v akci

České mužstvo tvořili:

- Libor Buček – Klenčí pod Čerchovem (Plzeňská diecéze)
- Marek Hric – Ostrov (Plzeňská diecéze)
- Jozef Kadlic – Příchovice (Litoměřická diecéze)
- Petr Káňa – Rajnochovice, Přístav (Olomoucká arcidiecéze)
- Georges Mondo Makonzo – Kolín (Pražská arcidiecéze)
- Svatopluk Pavlica – Uničov (Olomoucká arcidiecéze)
- Jiří Polach – Budišov (Brněnská diecéze)
- Martin Sklenář – Český Brod (Pražská arcidiecéze)
- Ján Bleša – Kelč (Olomoucká arcidiecéze)
- Konstantin Mikolajek – Říčany (Pražská arcidiecéze)
- Krzysztof Mikuszewski – Bozkov (Litoměřická diecéze)
- Richard Polák – Kralovice (Plzeňská diecéze)
- a trenér (bývalý ligový fotbalista) Marek Vomáčka

Některé z nich jsme mohli vidět i v září loňského roku v Pyšelu na utkání Morava – Čechy, popsaném v minulém čísle BZ.

Letos bylo celkem 16 účastníků rozděleno do čtyř skupin. Češi ve skupině C v úterý 6. února po prohrách 0:2 s Rakouskem a 0:9 s Polskem remizovali 0:0 s Běloruskem, obsadili čtvrtou příčku a bojovali o 13. až 16. místo. Téhož dne večer se jim podařilo zvítězit nad Ukrajinou 4:3 a v bojích o konečné umístění 7. února po remíze 1:1 s Kazachstánem a rozhodnutí 2:1 na penalty mezi čtvrtými kralovali. Oplatili tedy stejným poměrem (3:2) Kazachstánu porážku z minulého ročníku a skončili na 13. místě, což je výsledek srovnatelný s loňskem, kdy byli o stupínek výše, ale bylo tam méně účastníků.

Evropští kněží v Brescii – kdo hledá, najde...

Čeští kněží v katedrále v Brescii

Snídaně v hotelu

Zvítězili Poláci před Portugalskem a Slovenskem. Bramborové byli Maďaři a následovaly Bosna, Rakousko, Chorvatsko, Rumunsko, Itálie, Bělorusko, Albánie, Slovinsko, Česko, Kazachstán, Ukrajina a Černá Hora.

V programu mistrovství byly i návštěvy účastníků na zajímavých místech okolí včetně mší sv.

Popis mistrovství je na stránkách <https://zpravy.proglas.cz>

a <https://it-it.facebook.com/sacerdotitaliacalcio>

Stručný článek otiskl i Katolický týdeník 7/2018.

Ladislav Dokulil, foto Rudolf Flachs, facebook farnostBudišov a sacerdotitaliacalcio

Bohoslužby v budišovském a pyšelském farním kostele

	Budišov	Pyšel
Zelený čtvrtek	19.00	17.00
Velký pátek	15.00	17.00
Bílá sobota	20.30	(vigilie Zmrtvýchvstání Páně)
Zmrtvýchvstání Páně	9.00	5.00
Pondělí velikonoční	8.00	10.00

Modlitba za vlast

BOŽE OTCŮ MÝCH, KRÁLI NEBES I ZEMĚ, k Tobě vznáším svou vroucí modlitbu za blaho své vlasti a svého národa.

Tvé svaté požehnání učinilo krásnou a kvetoucí moji vlast po pohromě největší, kdy budou lidskou byla k pláči zmořena; ono nadchnulo silou a osvětlilo rozumem statečně a zmužilé její bojovníky a přivedlo chudobku již v zapomenutí klesající zase na stupeň slávy mezi ostatními národy.

Ó jak velice Tobě za to děkuji, Bože můj, a prosím Tebe celou vroucností, aby Tvé požehnání dlelo nad milovanou zemí, dokud kámen bude v ní státi na kameni, a spočívalo nad národem drahým, dokud nepřestane žítí jazyk jeho mluvy.

Žehnej vlast mou, Bože, kdy polibkem jara ze spánku zimního probuzena bývá a odívá se v zeleň mladistvou, kdy vůni líbeznou jsou naplněny její lesy, i háje plničky ptačího ševelu.

Žehnej vlast mou, Bože, kdy požehnána jsou pole a role její zrajícími plody a obyvatelé její v potu tváří svých snášejí úrodu do přibytků svých.

Žehnej vlast mou, Bože, i tehdy, kdy jeseň v ní svou vládu nastoupí a stromy a keře zralými plody obalí.

Žehnej vlast mou, Bože, i tehdy, kdy pokryje háv sněhový horu a lesy i chaloupky jako hvězdy na nebi posejí.

Tvé požehnání svaté nechť vejde do paláců zámožných, aby tam hnulo srdce k dobročinnosti a útrpnosti; nechť nemine prahu chatrče chudičké, aby oblažilo jejího majetníka, kteréhož chýška ta jest jediným bohatstvím, a nechť vynajde i ty ubožáky, kteří nevědí, kam hlavu svou položití...

Na všechny kéž přijde požehnání Tvé!

Neopouštěj, Hospodine národa, jehož krev jest krví mou a jehož tlukot srdce i mého jest tlukotem, chraň ho, střež a opatruj, zachovej ho ode zla veškerého a od záhuby každé.

Dej, aby nikdy v něm nevznikly různice a sváry domácí, chraň ho od úkladů zlých jeho nepřátel a popřej, aby ve svornosti, lásce bratrské a míru dokonalém hledal jediné a našel blaho své.

Vzněť v srdcích našich, v srdcích celého národa pravou, ryzí lásku k vlasti, nechť všichni milujeme rodnou svoji zem jako matičku svou.

Hotovi jsme v každém okamžiku sílu svou, ducha svého a rozum svůj službě její zcela zasvětit. Osvěť milostí svou, Hospodine, též duše zbloudilé, které se hanbí za jazyk svých předků a necítí drahého otců našich dědictví, přived' je k srdci společně naší matky a učíň zdárnými dítkami jejími.

A tak rosou Božského požehnání Tvého, všemohoucí Bože, hojně pokropena jsouc vlast má, skvíti se bude v kráse májové, šedý, omženy věnec hor skvostnou jí bude korunou, šepotající, zelenavé lesy vlasem bohatým, a řeky stříbropěnné líbeznými stužkami spojujícími lásku naši společnou.

A když svorně, bratrsky budeme pracovati společně na polích, rolích a v chatrčích doškových, tak i na místech vědy, učenosti, umění, pak s Tvým, Pane, přispěním zasedne vlast má na trůn mezi národy a vynikati bude mezi nimi jako dýmek mezi křemeny.

Ó dej, Bože dobrotivý, abych činností svou vlasteneckou byl ozdobou své země, a tak sobě zasloužil klidného odpočinku v jejím klíně a dopřej mi té milosti, abych životem bezúhonným, vzorně křesťanským v této vlasti hodným se stal vstoupiti jednou ve vlast všech národů celého světa.

Václav Beneš Třebízský (Jan Juránek, soukromý tisk, Rájec-Jestřebí, prosinec 2017)

Z PŘÍRODY

Kůrovec – lýkožrout smrkový

Je druh hmyzu z podčeledi kůrovci z řádu brouci. Kůrovci jsou drobní brouci válcovitého nebo oválného tvaru, černohnědého zbarvení. Kukla je bílá a měří asi 4 mm, dospělá larva je dlouhá 4–5 mm se žlutohnědou hlavou. Tykadla mají paličkovitý tvar. Oči mají složené. Štít mají oválný nebo válcovitý. Nohy mají krátké, opatřené pětičlennými chodidly.

Od konce dubna do začátku května se na svém zimovišti ve stromě začínají brouci probouzet a rojit. Dospělí brouci vyletí ze svých zimovišť a napadají poškozené nebo poražené stromy. Zavrtání pod kůrou stráví většinu svého života, kde se živí lýkem, které zajišťuje pohyb vody a živin ve stromě, a tím ho poškozuje. Strom začíná usychat a nakonec uhynie. Zajímavostí je, že smrk má několik možností obrany proti škůdci. Ve chvíli, kdy se lýkožrout zavrtá do kůry, vyvalí se na něj míza, která ho přilepí a brouk tak zahyne. Takto se dokáže bránit náletům kůrovců zdravé stromy. Pokud však dojde k přemnožení brouka, strom se nedokáže ubránit.

Rozmnožování kůrovce. Sameček se zavrtá do kůry stromů, kde vyhlodá komůrku. Zde začne vylučovat feromon, který naláká další samečky a dalším feromonem naláká jednu až dvě samičky, které začnou vyhlodávat pod kůrou mateční chodbu, ve které hloubí jamky, do nichž po oplodnění kladou po jednom vajíčku, které obkládají drtí. Jedna samička takto může naklást až 60 vajíček. Vylíhlé larvy vyhlodávají chodbu larvou, ve které se zakuklí. Celý vývoj trvá 10 týdnů. Larvy se živí především lýkem, pak jehličím nebo kůrou stromů.

V hospodářských lesích se využívá soubor opatření včetně feromonových lapačů. V národním parku Šumava i dalších rozsáhlých chráněných oblastech existuje spor o to, jestli k lýkožroutovi přistupovat jako ke škůdci, proti kterému je třeba zasahovat, nebo jako k přirozené součásti přírody. Lýkožrout má totiž v lesním ekosystému významnou funkci. Patří ke druhům, které zajišťují omlazení lesa a jeho dobrý zdravotní stav, protože napadá jen staré, slabé a nemocné stromy. Výjimkou jsou kalamity, kdy je pro kůrovce připraveno dostatek potravy, která jejich rozmnožování urychlí. Dalším nepříznivým faktorem je teplo a sucho, které kůrovci svědčí.

Po napadení stromů kůrovcem si toho člověk dokáže všimnout až po dvou měsících. V té chvíli je kůrovec již na jiném stromu. Vědci představili novou metodu monitorování kůrovce, napadené stromy odhalí speciálně cvičený pes, který dokáže už po jednom týdnu po napadení stromu ucítit kůrovce a dokáže vybrat strom, který je napadený. Lesníci pak mají možnost pokácet strom včas.

Zdroj: Wikipedie

Karel Pavlíček

SPORT

Birmingham 2018

Petr Svoboda opět startoval na halovém mistrovství světa v anglickém Birminghamu. V sobotu 3. března se po 2. místě v rozběhu (za Pascalem Martinot-Lagardem z Francie) časem 7.68 kvalifikoval celkem bez problémů do semifinále. Tam v neděli doběhl čtvrtý a čas 7,64 na postup do finále nestačil. Nakonec se s přesným časem 7.639 umístil na 11. místě (o 0,005 s za Balászem Bajim z Maďarska)

Vzhledem k tomu, že výkony před šampionátem v důsledku nemoci nebyly ideální (20. 1. Jablonec 7.51 a 7.55, 25. 1. Vítkovice 7,61 a 7,56, ale 21. 2. Jablonec 7.73 a 25. 2. Glasgow 8.11!), je při nebývale mrazivém počasí a po nemoci Petrovo umístění z 37 účastníků celkem dobrý výsledek.

Zvítězil domácí Andrew Pozzi za 7,46 s před Jarretem Eatonem z USA (7.47 s) a Francouzem Aurelem Mangou (7.54 s).

Přehled dosavadních mezinárodních úspěchů Petra Svobody nad překážkami

HME 2007 Birmingham	60 m	7.80	6. v sf, celk. 11
HMS 2008 Valencia	60 m	7.81	5. v sf, celk. 16.
OH 2008 Beijing	110 m	13.60	7. v sf, celk.14.
HME 2009 Torino	60 m	7.61	3.
MS 2009 Berlin	110 m	13.38	6.
HMS 2010 Doha	60 m	7.58	5.
ME 2010 Barcelona	110 m	13.57	6.
HME 2011 Paris	60 m	7.49	1.
ME 2014 Zurich	110 m	13.63	5.
MS 2015 Beijing	110m	13.67	8. v sf, celk. 23.
OH 2016 Rio de Janeiro	110 m	13.67	8. v sf, celk. 18.
HME 2017 Beograd	60 m	7.53	3.
HMS 2018 Birmingham	60 m	7.64	4. v sf, celk. 11.

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

prosinec 2017	19,5 mm
leden 2018	44,8 mm
únor 2018	17,3 mm

Oprava a doplňky

V minulém zpravodaji v článku o kněžském fotbale na str. 68 nahoře se při zpracování v tiskárně objevila stejná fotografie jako ta na str. 67 dole. Chybějící foto tímto otiskujeme a omlouváme se čtenářům i fotbalistům (v internetové verzi zpravodaje se tento omyl nevyskytl).

Táhne nám na dvacet

Jak již si jeden přispívající čtenář všiml, Budišovský zpravodaj vstupuje do 20. ročníku vydávání. Jiný čtenář vytvořil seznam článků 18 ročníků 1999 až 2016 (pokusíme se jej do posledního letošního čísla doplnit na všech 20). Tento seznam jsme umístili na internetové stránky městyse k odkazům na jednotlivá čísla zpravodaje, která jsou přístupná všechna.

20. výročí vydání prvního čísla se chystáme náležitě oslavit. Jak? Asi Vám nenalijeme, ale něco bude. Zase si nás kupte (nebo stáhněte).

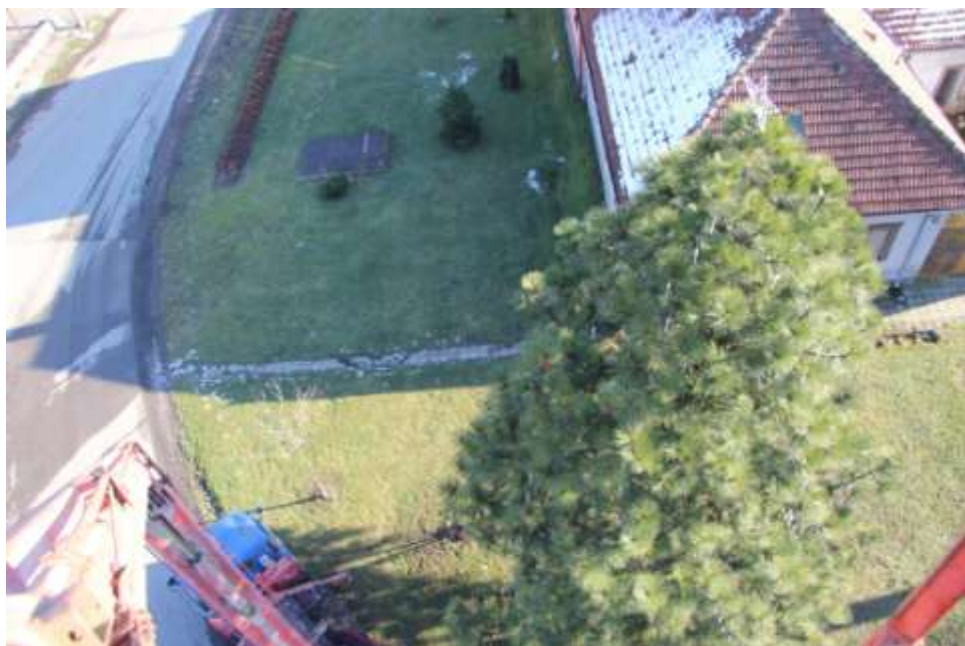
redakce BZ

Vzpomínka na Vánoce 2017

Rozsvícení dvou obecních vánočních stromů jsme do BZ 4/2017 nestihli. Zatímco tradiční rozsvícení stromu před úřadem městyse zpestřily svým vystoupením děti z budišovské mateřské školy, zcela netradiční osvětlení proběhlo u stromu na křižovatce u pomníku. Přinášíme alespoň fotografie.

foto Ladislav Dokulil

foto Stanislav Bačák

OBSAH

Sychravé jitro	1
ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	3
Usnesení č. 20 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 15. 11. 2017	3
Usnesení č. 21 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 14. 12. 2017	3
Dvojí poděkování starosty	4
Opravy zámecké kaple	5
Výměna oken pokračuje	5
Budišovské osmičky	5
ZPRÁVY	6
Tříkrálová sbírka v budišovské farnosti 6. 1. 2018	6
Prezidentské volby v Budišově	8
Chovatelé hodnotili	9
Stříška nad sousoším sv. Rodiny	10
Válka v Budišově	12
Z HISTORIE	15
Pětiletá obecná škola v Budišově	15
Vzpomínka	20
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	21
Základní škola Budišov	21
Stavíme s Merkurem	21
Halloween	21
Deskové hry	22
Exkurze v Esko-T	22
Chladivý zážitek	22
Plavání žáků 3. a 4. třídy	22
Exkurze do hlavního města	22
Dorty pro vítěze	23
Vyrábění z hlíny	24
Medové snídaně	24
Exkurze Alternátor Třebíč	24
Vánoční jarmark	24
Exkurze MZM Brno	24
Exkurze do Moravského zemského muzea a Technického muzea v Brně	25
Vánoční besídka	26
Exkurze na SPŠ Třebíč	26
Čertovské dopoledne	27
Prvňáci a devátáci	27
Vánoční florbalový turnaj	27
Předvánoční zpívání koled	28
O Budišovském zpravodaji v Budišovském zpravodaji	28
Tajenka z minulého čísla (Doplňovačka 3)	30
Nahradí anglicismy germanismy v češtině?	30

Vždycky se najde někdo, kdo to ještě neslyšel aneb Pokud už to znáte, promiňte	32
Tys nešla	33
Z FARNOSTI	35
Musica Animae	35
Campionato Europeo di Futsal per Sacerdoti Brescia 2018	35
Bohoslužby v budišovském a pyšelském farním kostele	40
Modlitba za vlast	41
Z PŘÍRODY	42
Kůrovec – lýkožrout smrkový	42
SPORT	43
Birmingham 2018	43
POČASÍ	43
Měsíční úhrn srážek	43
Oprava a doplňky	44
Táhne nám na dvacet	44
Vzpomínka na Vánoce 2017	44